

หมวด ๔

ว่าด้วย ปฏิจจสมุปปาห กับอริยสาวก

๔๕๕

กฎอิติป้องยตา : หัวใจปฏิจจสมุปบาท.

อิมสมี สติ อิทํ ไทติ
เมื่อสิ่งนี้ มี สิ่งนี้ ย่อมมี
อิมสสุปปาทา อิทํ อุนุปปัชชติ
เพราะความเกิดขึ้นแห่งสิ่งนี้ สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น.

อิมสมี อสติ อิทํ น ไทติ
เมื่อสิ่งนี้ ไม่มี สิ่งนี้ ย่อมไม่มี
อิมสสุตํ นิโรธวา อิทํ นิรุชฌติ
เพราะความดับไปแห่งสิ่งนี้ สิ่งนี้จึงดับไป.

(ผ.น. ๓๓/๑๕๕/๑๗๑, นิทาน. ตี. ๑๖/๑๘/๑๐๕, ...)

ลำดับเรื่องเฉพาะหมวด
สำหรับปฏิจสงฺกุปบาทจากพระโอรส ๕
ว่าด้วย ปฏิจสงฺกุปบาทกับอริยสาวก
(มี ๑๐ เรื่อง)

มีเรื่อง : ทรงดำรัสอริยสาวกให้เล่าเรื่องปฏิจสงฺกุปบาท — ไม่รู้เรื่องวาทฐานแห่งปฏิจสงฺกุปบาทก็ยังไม่ใช่อริยสาวกในศาสนา — — อริยสาวกย่อมรู้ปฏิจสงฺกุปบาทโดยไม่ต้องเชื่อผู้อื่น — — อริยอนุยธรรมคือความรู้เรื่องปฏิจสงฺกุปบาท — — การสนทนาของพระมหาสาวก — — เวทนาจของปัญชนคังจากของอริยสาวก — — อริยสาวกรู้ความเกิดและความดับของโลภตัณหาไม่มีที่สงสัย — — พระโศตบนั้นคือผู้เห็นชัดปฏิจสงฺกุปบาทใจชีวิตหนึ่งอริยสังขี — — โศตบัตถิสังคจะขึ้นอยู่กับการรู้ปฏิจสงฺกุปบาทของอริยสาวก — — สามัญญผลในพุทธศาสนาเทียบกันไม่ได้กับในโลกอื่น.